

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Septimum testimonium ex verbis illis Esaiaë cap. 7. Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel, Sectio XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Cyrrill Alex. cum ipsa Virgo beatissima corona virginittatis fuerit, vt eam appellat Cyrrill Alex. epist. 6. contra Nestorium: corona, inquam, virginittatis, quoniam cum in sanctissima Deipara virginittas fecunditatem coniunctam habuerit, quæ vna perfectio virginittati deerat, optimo iure in Virgine virginittas coronata dicitur, quoniam ad præcipuum gradum dignittatis, ac perfectiois euecta quasi princeps, ac Regina coronam regalem consequuta est. Itaque Virgo sanctissima non solum filium humanittatis diademate sed etiam ipsam virginittatem corona fecundittatis coronauit. Porro dicitur Virgo coronasse filium in die desponsationis illius, hoc est, in ipso primo conceptionis instanti, tunc enim Verbum per incarnationem sponsalia cum humanitate ætissimo vnionis hypostatica vinculo celebrauit: id quod quoniã summa cum eius letittia, & gaudio perfectum est, meritò additur: *Et in die letittie cordis eius.* Atque hæc de hoc testimonio dicta sufficiant.

Septimum testimonium ex verbis illis Esaiæ cap. 7.

Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel,

SECTIO XIII.

I. HOC testimonio mirum est, quàm torqueantur Hebræi, quantumque conentur illius auctoritatem grauissimam aut eluare, aut aliò deflectere: sed frustra tamen laborant, cum luculenter ex illo (rumpantur licet) integritas B. Virginis in conceptu, & partu Christi comprobetur, vt patebit ex sequentibus. Atque vt res fiat illustrior, sciendum est primò regnante Hierosolymis Achaz impiissimo Rege Iuda Rasin Regem Syriæ, & Phacee Regem Israel coactis copiis aduersus illum mouisse bellum, obsedisque Hierosolyma: tunc verò Deum misisse in occursum eius Esaiam, qui soluendam vtis oblidionem prædiceret, Regemque securum esse iuberet, atque in tanti beneficii confirmationem moneret, vt signum aliquod siue in celo sursum, siue in inferno deorsum postularet. Quod cum Rex petere per summam impietatem tenueret, veritus nimirum, ne ex eo magna in Deum gloria redundaret, subdole, & fallaciter prætexens nolle se Dominum tentare, *Non petam, inquit, & non rennabo Dominum:* Quod responsum non humilitatis, sed superbiæ fuit: vt ait D. Hieronymus: imò & summa impietatis: nec enim erat tentare Dominum tunc signum petere, cum Deus ipse, vt peteret, hortabatur. Iratus iis verbis Dominus, promisit daturum se aliud signum longè præstantius, ac sublimius, ex quo multò maiorem ipse gloriam, honoremque consequeretur, conceptum videlicet, atque ortum Messie ex virgine. *Audite, inquit, Domus David: Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus, quia molestus estis & Deo meo: propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel.* Itaque certis signum hæc de conceptione, & partu Virginis idcirco à Deo promitti, vt Deus suam ipsius gloriam, potentiamque magnitudinem demonstraret, quam Achaz Rex impiissimus obliturare moliebatur: hanc enim vim habent illa verba, *propter hoc*, quæ ratio nobis inferius aduersus Hebræorum peritiam in multum interuiet.

II. Deinde est aduertendum pro eo, quod nos habemus, *virgo*, esse Hebræicè, *הוּלָהּ*, vbi litera *ה* cum puncto camets posito in principio non pertinet ad substantiam nominis, sed est hæ notificatiuum, vt Hebræi appellant, & loco articuli ponitur

ponitur: nomen autem *בתולה* ex vi verbi significat adolescentulam virginem. *Tri nomina cognata apud Hebraeos.*
 Quod ut melius intelligas, rursus adverte apud Hebraeos esse tria nomina cognata, & affinia: *נערה* est *נערה*, alterum *בתולה*, siue *בתולה*, tertium *בתולה*, quae ita discernuntur. *Naara* soli usque aetatis ratione in habet, significat enim puellam, siue illa virgo sit, siue non: *bethula* verò ad solam virginitatem spectat nulla aetatis habita ratione: significat enim virginem, siue ea adolescentula sit, siue anus: denique *almà* utrumque complectitur, aetatis namque simul, & virginitatis ratione desiderat. Significat enim non solum adolescentulam, nec solum virginem, sed adolescentulam virginem: itaque nec virgo anus, nec puella corrupta potest appellari *almà*, sed solum illa, quae virgo simul sit, & adolescentula. Quare mulier siue iuencula sit, siue prouecta iam aetatis, si virgo tamen sit, dicitur *bethula*: id enim nomen propriè apud Hebr. virginem significat: quòdiu autem est adolescentula, siue virgo sit, siue corrupta, appellatur *naara*: at nulla vocari potest *almà*, nisi sit & adolescentula & virgo.

Traditur hoc trium istorum nominum discrimen à Galatin. lib. 7. arcan. cap. 15. & Adriano fino lib. 2. flagelli, cap. 6. & apud Hebraeos potissimum veteres est receptissimum, atque ex sacris literis manifestè ostenditur. Etenim *narra* nunquam legitur nisi de puella, & adolescentula, veluti Genes. 24. Puella, cui ego dixero: *In clina hydriam tuam, ut bibam*: & inferius: *Vocemus puellam*, ubi est sermo de Rebecca, quae virgo erat, & adolescentula. Quòd autem etiam dicatur de puellis, quae virgines non sint, non obscure probatur ex Ruth. cap. 2. ubi Booz dixit ad Ruth. *Audi filia, ne vadas in alterum agrum ad colligendum, nec recedas ab hoc loco: sed iunge te puellis meis, & ubi messuerint, sequere: quo loco pro puellis est Hebraice *benaaroth*, id est, cum puellis: intèllexit autem Booz puellas suas, id est, famulas, quas non cogimur omnes virgines confiteri. Itaque *naara* puella significat, siue virgo sit, siue corrupta. Contra verò, quòd *bethula* virginem significet, siue puella sit, siue anus probatur in primis ex Genes. 24. ubi de Rebecca virgine adolescentula dicitur: *Puella decora nimis, virgoque pulcherrima*. Quòd verò etiam dicatur de virgine, etiam si anus sit, manifestè conuincitur ex Leuit. 21. ubi ita lex de Sacerdotibus sancitur: *Ne contaminetur Sacerdos in mortibus civium suorum, nisi tantum in consanguineis, ac propinquis, id est, super patrem, & matrem, & filium, & filiam, fratrem quoque, & sororem bethula (id est, virginem) quae non est nupta viro: quo in loco certum est etiam virginem illam comprehendi, quae esset prouecta aetatis, imò & extrema senectutis: quis enim dixerit Sacerdotem contaminandum in sorore virgine, si anus esset? Cùm ergo eo loco habeatur *bethula*, perspicuum relinquitur id nomen virgini omnino accommodari nulla habita aetatis ratione. Denique quòd *almà* utrumque complectatur, & puellam scilicet, & virginem, ex eo confirmari potest, quòd in saceris literis non nisi virginibus, illisque adhuc puellis accommodatum reperitur, ut patet Genes. 24. ubi seruus Abrahæ quaerens uxorem Isaac filio Domini sui, utiq; virginem, & puellam dixit: *Ecco sto iuxta fontem aquae, & almà, quae egredietur ad hauriendam aquam, &c.* Quòd autem Rebecca, de qua tunc loquebatur, virgo esset, & puella, ibidem disertis verbis scribitur: *Puella decora nimis, virgoque pulcherrima, & incognita viro*. Et Cant. 1. ubi nos habemus: *Adolescentula dilexerunt te*, Hebraice est, *בתולה*, quòd in Hebraico commentario exponitur *bethuloth*, id est, virgines, quae simul erant adolescentulae. Et Cant. 6. *Adolescentularum non est numerus*, Hebraice *alamoth*, id est, puellarum virginum: has enim sponsus adamabat: & Psal. 67. *Præueniunt Principes coniuncti psalteribus in medio iuencularum tympanistrarum*, Hebraice *alamoth*, id est, virginum puellarum.**

Ex his manifestè conuincitur Hebraeorum pernicia aientium eo loco Esaiæ

III.
Galatin.
Adrian. Fino
Gen. 24. 14.
57.
Probatur id
discrimen ex
Sacris.
Ruth. 2. 8.

Gen. 24. 16.
Leui. 21. 2.

Gen. 24. 42.

Cant. 1. 3.
Et. 6. 7.

Psal. 67. 36.

non haberi, *bethula*, sed *alma*, aque adeo non concludi sermonem esse de virgine, sed de adolescentula dumtaxat: neque enim vnquam poterunt ostendere *alma* sumi aliquando pro puella, quæ virgo non sit, malè que contendunt per contradicendi libidinem nullquam *alma* inueniri pro *bethula*, id est, pro virgine, cum certum sit nullquam nisi pro virgine vsurpati, vt superioribus testimoniis manifestum fecimus. Confirmaturque præterea ex radice *בְּרָא*, à qua deducitur, quæ significat abscondere, latere, occultare, vt idem sit *alma*, atque abscondita, & incognita viro, & opponatur mulieri reuelata, id est, cuius turpitudine reuelata fuerit, quæ admodum loqui solet. Scriptura. Item vt docet diuus Hieronymus, in comment. huius loci vique adeo *alma* significat virginem absconditam, & incognitam, vt non dicatur *alma* nisi ea popillimur; quæ nunquam virosum patuerit aspectibus, sed magna parentum diligentia custodita sit. Et multò luculentius libro primo, contra Iouinian. tractans eundem locum. *Scio*, inquit, *Iudeos* opponere *Solere* in Hebræo verbum *alma* non virginem sonare, sed adolescentulam: & re vera virgo proprie *bethula* appellatur, adolescentula autè, vel puella non *alma* dicitur, sed *naara*. Quid est igitur, quod significat *alma*? Absconditam virginem, id est, non solum virginem, sed cum epithesi virginem, quia non omnis virgo abscondita est, nec ab hominum sortuito separata conspectu. Denique & Rebecca in Genesi ob nimiam castitatem, & Ecclesia typum, quam in sua virginitate signabat, *alma* scribitur, non *bethula*, sicut manifestum esse poterit ex sermonibus pueri Abraham Genes. 24. In eo enim loco, in quo ait: Virgo, quæ egredietur, vt hauriat aquam: in Hebræo scriptum est *alma*, id est, virgo secreta, & nimia parentum diligentia custodita: aut certe ostendant mihi, vbi hoc verbo appellentur & nuptæ, & imperitiam confitebor. Hæc Hieronymus. Idemque docet Galatinus loco citato, *alma* scilicet esse adolescentulam aspectibus hominum absconditam, & omnino intactam, de cuius pudicitia, & integritate nullum sit dubium. Maneat igitur *alma* puellam virginem significare, nec vnquam pro puella, quæ virgo non sit positum inueniri.

V. Tertio est aduertendum hoc loco non tantum esse *alma*, sed *haalma* cum articulo, seruit enim litera He apud Hebræos articuli logo, quasi dicas: Illa adolescentula virgo, affirmat autem Galatinus libro septimo arcanorum capite decimo quinto tribus tantum locis reperiri in sacris literis nomen *alma* cum articulo: ha: primo quidem Genes. vigesimo quarto, cum ait seruus Abraham: *Ece sto iuxta fontem aque, & erit haalma, id est, adolescentula virgo, egrediens ad hauriendum*: quæ verba dixit de Rebecca, quam constat ex ipso contextu fuisse virginem incognitam viro. Deinde Exod. secundo, cum de Maria sorore Moysis scribitur: *Et perrexit haalma, & vocauit matrem ipsius infantis*, quæ Maria tum temporis puella erat, & virgo. Tertio denique hoc loco Esaiæ: reliquis omnibus in locis Scripturæ non reperitur *haalma* cum articulo. Quare cum duobus prioribus locis sit sermo de adolescentula virgine, vt Ipsimet Hebræi consententur: consequens est, vt etiam apud Esaiam hoc loco adolescentula virgo intelligenda sit: præponitur verò nomini articulus ad significandam peculiarem prærogatiuam, eximiamque præstantiam certæ alicuius adolescentulæ, quæ per excellentiam virgo appellatur, quam eandem ob causam Septuaginta hoc loco virginem cum articulo dixerunt, translæferentes, *ἡ παρθένος*.

VI. Quarto est aduertendum, cum dicitur, *Et vocabitur nomen eius Emmanuel*, pro vocabitur, esse Hebræicè *אֱמָנוּאֵל*, id est, *vocabis* in genere fæminino: habent enim verba apud Hebræos genera, sicut & nomina, masculinum scilicet, fæmininum, commune. Quamquam verò *אֱמָנוּאֵל* est in præterito, tamen propter vaconuersiuum habet significationem futuri: mutat enim vau conuersiuum præteritum

Hieronymus
testimonium
de significa-
tione nominis
Alma.

Galatinus.

Nomen Al-
ma tribus
tantum locis
reperitur cū
articulo.
Genes. 24.

Exod. 2. 8.

Articulus
præponitur
nominis ex-
cellentiam cau-
sa.
Septuag.

Verba apud
Hebræos ha-
bent genera
sicut & no-
mina.

ritum in futurum, & futurum in præteritum quoad significationem. Quod autem *נאִר* sit secunda persona generis fœminini in præterito coniugationis Kal, norunt, qui velleuiter Hebræas literas attigerunt: quod verò sit in voce actiua, ex eo patet, quod sit in coniugatione Kal, quæ actiua est: nam si passiuam haberet significationem, debuisset esse in Niphal, quæ est passiuæ vox coniugationis Kal, debetque habere præpositam literam Nun, quæ est characteristica eius coniugationis. Itaque Propheta postquam dixisset: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium*, quasi apostrophe facta ad eandem virginem subiunxit: *Et vocabis nomen eius Emmanuel*. Et quidem Hebræicè multò clarius res proponitur sine vlla mutatione personæ: sic enim est Hebræicè ad verbum: *Ecce virgo prægnans, & pariens filium, & vocabis nomen eius Emmanuel*: vt totus locus per apostrophem legi possit in hanc sententiam: *Ecce tu virgo prægnans, & pariens, & vocabis nomen eius Emmanuel*. Sic namque vertit Sanctes Pagnin, in sua translatione ex Hebræo, eodémque modo locum intellexerunt Septuag. transferentes etiam in secunda persona: *καὶ λέγεις τὸ ὄνομα αὐτῆς*, hoc est, *Et vocabis nomen eius*: atque idcirco Gabriel Luc. r. alludens haud dubiè ad hunc locum Esaiæ dixit Virgini: *Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen eius*: nec enim dixit, *vocabitur*, sed *vocabis*. Et quamquam Paraphrast. Chal. in tertia persona trãstulerit, *& vocabit*, idè tamen seruetur mysteriũ, quod inferiùs explicabimus: ducitur enim hinc nouum argumentum ad comprobendam sanctissimã Deiparã in conceptu, & partu Christi integritatem.

His ita positis ostendamus iam ex loco Esaiæ citato purissimum conceptum, & partum Christi ex Virgine absque vllò virginitatis eius detrimento. Id quod primùm probatur ex eo, quod eiusmodi signum tanquam prodigiosum, ac miraculosum promittitur ad coarguendam Regis Achaz impietatem, ostendendamque Diuinæ potentie magnitudinem, quam ille, vt pote cultor idolorum, obsecrare nitetur: *Propter hoc*, inquit, *Dominus ipse dabit vobis signum. Ecce virgo concipiet & pariet*: nullum autem signum, prodigiũque promitteretur: si prædiceretur virgo conceptura, & paritura amilla per viri congressum virginitate. Secundò quoniam, in ipso contextu res eiusmodi tanquam miraculosa proponitur, cum dicitur: *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum*: quasi diceret: Si quidem Rex Achaz renuit signum, hoc est, miraculum, siue in celo sursum, siue in inferno deorsum postulare, Deus ipse dabit signum aliud multò magis prodigiosum, & admirandum: nam cum signum, quod Achaz iubebatur postulare, miraculosum esset, siquid constar, cum eo renuente aliud quoddam signum dandũ promittitur, id necessariò miraculosum, prodigiosumque esse debuisse. Et confirmatur, quoniã signa, quæ Deus in alicuius pollicitationis confirmationem promittebat, efficiebatque, omnia erant supra naturæ vires, vt patet in Virga Moysis, Gedeonis vellere, & horologio Ezechia: quare cum Deus sic signum etiam promittat ad potentie suæ magnitudinem declarandam, cum etiam eius signi nouitatem sublimitatemque vsque adeo illis verbis amplificet: *Propter hoc Dominus ipse, & ecce, respicuum est signũ, quod promittitur, nouum insolitumque esse debere, atque adeo prædici virginẽ conceptam, pariturãque fore absque vllò suæ virginitatis detrimento*: alioqui ridiculum plane esset illud pro signo polliceri, quod familiare, ordinariũque esset, sicut est virgines ex viri congressu, atque adeo deperdita virginitate concipere, & parere. Quam ob causam Patres hoc testimonio tanquam grauissimo, & clarissimo virginitatem sanctissimæ Deiparæ confirmant, in quibus est Tertull. lib. aduersus Iudæos, cap. 9. *Virginẽ, inquit, parere natura non patitur, & tamen credendum est Propheta, & merito: præstruxit enim*

Sanct. Pagn.

Septuag.

Luc. 1. 31.

Paraphrast.

VI R.

Ostenditur

Deiparæ vir-

ginitas in

conceptu &

partu Christi.

Tertull.

fidem incredibilem rei dicere, quod signum esset futurum. Propterea, inquit, dabitur vobis signum: *Virgo mater* *posita in signum.* *Ecce virgo concipiet, &c.* Signum autem à Deo, nisi nouitas aliqua monstrata fuisset, signum non videretur. Denique si quando ad desciendos aliquos hac Diuina prädicatione mentiri audeat, quasi non virginem, sed inuenculam concepturam, & parituram scriptura contineat, hinc quoque reuincimur, quod nihil signi videri possit res quotidiana: inuencula scilicet prægnata, & parit: in signum ergo nobis posita *Virgo mater* creditur. Hæc ille. Legendus est idem Tertull. lib. 3. contra Marcion. cap. decimo tertio, vbi totidem verbis eandem repetit sententiam, D. Irenæus. lib. tertio aduersus hæreticos cap. vigesimo quarto, D. Cyprianus lib. 2. testimoniorum aduersus Iudæos, cap. 9. & in expositione Symboli Apostolorum super illa verba: *Qui natus est de spiritu sancto ex Maria virgine*, D. Basil. ho. mil. ij. Natus. Domini, & alij.

St. Irenæus
D. Cyprian.

VIII.
Prædicto testimonio ut respondant Hebræi.

Theodotio.
Aquila.

Eorum effugium conuoluitur.
Septuag.

Paraphrast.
Confutatur aliorum Iudæorum responsio.

IX.

Ad virginem pertinebat filii nomen imponere.

Sed videamus, quid ad tam illustre testimonium respondeant Hebræi, in quibus est Triphon. apud Iustinum in dialogo, & plerique Rabini Hebræorum apud Galatinum, & Finum Adrianum locis citatis. Primum igitur aiunt non legendum esse: *Ecce virgo concipiet, & pariet*, sed: *Ecce adulescentula concipiet, & pariet*, per congressam scilicet viri corrupta, idque tantum volunt significari vocem *almâ*, & propterea Theodotionem Ephesium, & Aquilam Ponticum transulisse, *Ecce adulescentula*. Cum Hebræis hac in re lenferunt Ebionæi Hæretici, Carpocrates, & alij. Verum hoc Iudæorum effugium duplici ratione euidenter conuoluitur: primum, qua *almâ* virginem interpretati sunt Septuag. interpretes, & Paraphrast. Chald. & nos superius multis sacrarum literarum testimoniis comprobauimus. Deinde iis rationibus, quibus paulò antè vsi fuimus, vt ostenderemus prænuntiarî eo loco signum aliquod prodigiūque miraculosum, atque adeo conceptū, partumque Virginis absque vilo integritatis præiudicio, cum ridiculū esset pro signo polliceri conceptum, & partum adulescentulæ post corruptionē. Atque hinc etiam facillè confutatur aliorum quorundam Iudæorum responsio apud Cyrill. Alex. lib. 1. in Esaiam, aientium lo qui Prophetam de vxore Achaz, promittique conceptum, & partum Ezechia filij, dærique pro signo, quod ipsa filium, & non filiam paritura esset: & quoniam nemo potest discernere, vtrum is qui concipitur, aut in vero gestatur, masculus sit, an fœmina, optimo iure potuisset dari pro signo eiusmodi prædictionem, quod vxor scilicet Achaz filium, & nō filiam conceptura, & paritura esset. Sed frustra tamen laborant, iam enim ostensum est in superioribus sermonem haberi de virgine, quæ manens virgo paritura prænunciatur, præterquam quod, vt rectè argumentatur Cyril. ea, quæ eo vaticinio continentur, nullo pacto in Ezechiam quadrare possunt, neque enim is dictus est, aut dici potuit *Emmanuel*, id est, *nobiscum Deus*. Accedit, quod num mulier aliqua marem, fœminamve conceperit, multis, usque certis argumētis naturaliter deprehendi potest: etenim licet ante conceptum non possit certò prædici marem, fœminamve conceptum iri, post conceptum tamen multis ex signis naturaliter deprehenditur, malsve an fœmina gestetur in vtero. Atque hæc de prioribus membro huius vaticinij.

Quod ad posterius spectat, idem mysterium integritatis Deiparæ apparet in eo, quod statim subiungitur. *Et vocabitur nomen eius Emmanuel*. Etenim pro, *vocabitur*, diximus initio haberi Hebræicè, *vocabis*, fœmineo genere, pertinere que ad virginem, de qua sermo præcesserat, significari que ipsam et virginem imposturâ filio suo nomen. Vnde nouū argumentum pro Mariæ virginitate ducitur: in lege namque veteri patres ipsi solebant nomina filiis imponere, sicut & apud reliquas gentes in vsu est: quare cum Virgo ipsa dicitur impostura nomen filio, indicatur

indicatur eiusmodi filium patrem in terris non habiturum, sed ex sola Virgine
absque vlla viri opera nasciturum.

In veteri lege patres-
filii nomen
ponebant.

Hebræorum aduersus prædictam expositionem
ibiecta diluuntur.

SECTIO XV.

Superest nunc, vt respondeamus nonnullis Hebræorum obiectionibus, quibus I.
veram, ac germanam superioris vaticinij expositionem à nobis traditam in-
firmare conantur. Primò igitur obiiciunt in Hebræis non haberi tantum *almâ*,
hoc est, adolescentula, sed cum articulo, *haalma*, quasi dicas, illa adolescentula, at-
que adeo significari sermonè esse de aliqua adolescentula celeberrima, omnibûs-
que notissima: eam namque vni habere *ha* notificatiuum apud Hebræos: at Vir-
ginem beatissimam non fuisse eo tẽpore cognitam, & celebrem, vt de ea tãquam
de notissima fœmina dicere debuisset Esaias *haalma*. Sed hæc tamen obiectio faci-
lè diluitur, nam cum virgo illa, quæ mater Messia futura erat, ex multis alijs Scri-
pturæ sacre vaticinijs iam ante Esai. notissima esset, vt patet ex iis, quæ hæcenus
cómémorauimus, optimo iure potuit Esaias eam appellare *haalma*, hoc est, illam
adolescentulã, illam virginẽ, illam celebratissimã fœminam, iam ante à Deo pro-
missam. Accedit, quòd licet nulla præcessissent de Virgine vaticinia, nihilominus
propter eximiã eius magnitudinẽ potuit per excellentiam, & antonomasiã *haal-
mã*, id est, illa adolescentula, & virgo præter modum magna, & eximia appellari.

Prima He-
bræorum ob-
iectio.

Diluatur.

Secundò argumentantur non posse eo loco Esaiæ sermonem esse de B. Virgine: II.
etenim cum signum, quod Achaz Regi promittebatur, eo spectaret, vt ipse certò
crederet se è dubrum illorum Regum, Syriæ videlicet, & Israël potestate liberan-
dum, Hierosolymitanæ que vrbs obsidionem soluẽdam, necesse inquit, fuisse,
vt promissio statim coram ipso impleretur, & signum, quod Deus pollicebatur,
eo ipso tempore daretur, quo durabat obsidio: at Virginis partũ plusquam quin-
gentis annis postea accidisse, atque adeo nullo pacto signum soluẽdæ obsidionis
esse potuisse. Quam rationem confirmât Gedeonis exemplo, cui, vt refertur Iu-
dic. 6. statim impletum fuit inuellerẽ signum reportandæ de Madianitis victo-
riæ: & Ezechia Regis, cui prorogatio vitæ per quindecim annos promissa est,
factaque statim fides in Horologio Achaz, sole per decem lineas ab occasu in or-
tum miraculosè remeante, vt habes Esai. 38. Respondemus in primis signũ istud
parituræ virginis non Achaz Regi, sed domui Iuda fuisse promissum, id quod li-
quidò constat ex ipso contextu, vbi ita legimus: *Audite ergo domus David: Pro-
pter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet, &c.* Itaque non fuisse
id signum promissum, vt Achaz de soluenda obsidione certus redderetur: sed in
detestationem eius impietatis, qua signum postulare recusabat, ne signo edito, &
patrato Dei potentiã, Diuinitãque splenderet, voluit Deus signum aliud lon-
gè sublimius, & admirabilius polliceri ad magnitudinem suæ potentiæ declaran-
dam, quod futuris temporibus non ipse quidem Achaz, sed domus Iuda imple-
tum conspiceret.

Secundã,

Iudic. 6.

Esai. 38.

Soluitur se-
cundã.

Signum parti-
turæ Virginis
non Achaz,
sed domui Iu-
da datum.

Secundò dicimus duo esse in sacris literis signorum genera, quæ Deus dare
consuevit: quædam enim sunt, appellanturque prognostica, quibus videlicet
Deus vult aliquem certum reddere de veritate alicuius promissionis, cuiusmodi
illa fuerunt, quæ Gedeoni, & Ezechia data memorantur, atque hæc signa rem

III.

Duo signorũ
genera in Sa-
cris, prognos-
tica, & re-
memoratiua.